

Restanten van oude graftomben zijn nog zichtbaar op een bergflank. We bezoeken enkele graven. In totaal zouden er zo'n 120 graven staan in de buurt.

De opgravingen bij Lissos zijn nog steeds niet voltooid en nog meer verborgen schatten liggen hier nog steeds verborgen, de stad bloeide van de Hellenistische tot de Byzantijnse

periode, had zijn eigen theater en eigen spa-baden. Tijdens de Byzantijnse periode was Lissos zelfs een bisschopszetel, dus het was duidelijk een bloeiende stad.

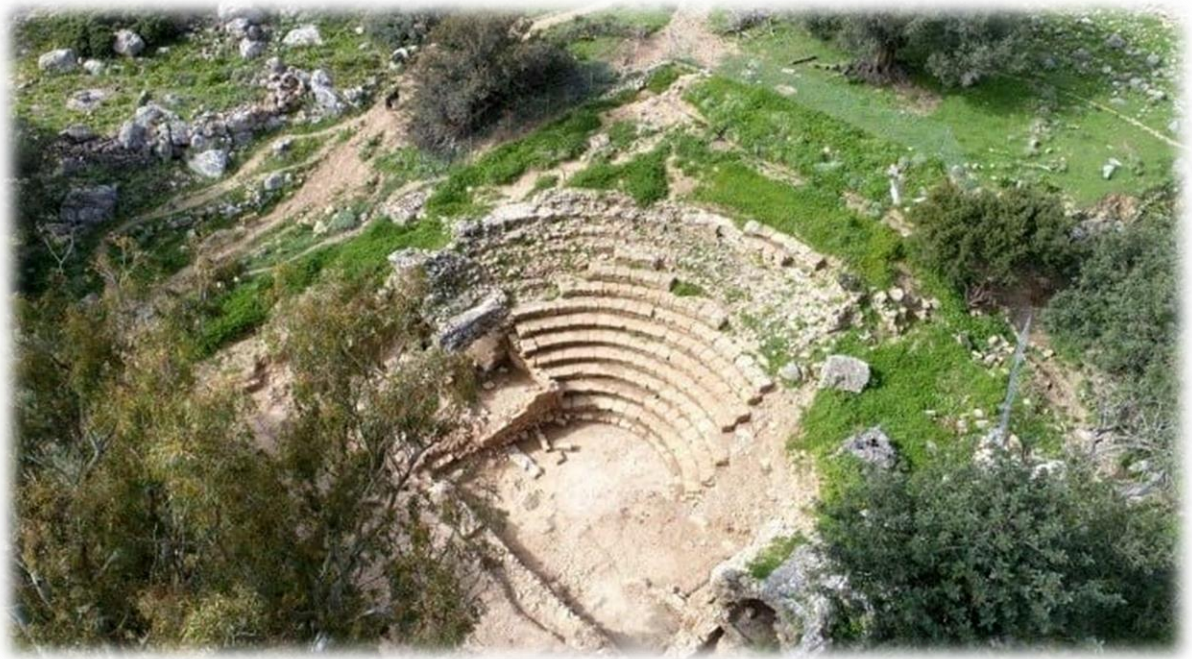

Ook nu nog is er een bron met drinkwater.

Bij opgravingen op de afgelegen oude site Lissos op Kreta ontdekten archeologen een groot deel van een openbaar gebouw, dat werd gebouwd in de 1e eeuw na Christus – de vroege Romeinse periode. Het gebouw maakt deel uit van een theatercomplex. Vanaf de oostzijde lijkt het een odeum (de Latijnse naam voor een oorspronkelijk Grieks muziektheater) of een bouleuterion (het raadsgebouw in een Oudgriekse stad). Op de site van Lissos vonden voor het eerst in 62 jaar weer opgravingen plaats. Zij onthulden een deel van het podium, een gang met een gewelfd dak aan elke kant van het theater en 14 rijen stoelen. Het gebouw bevindt zich in een centraal deel van de oude stad Lissos en in de buurt van de Asclepius-tempel (Asclepieum van Lissus) die werd opgegraven in 1959. Het zitgedeelte van het theater rust op een gebouwde basis en de meeste van de overgebleven stoelen bevinden zich in het zuiden en zuidwesten. Het noordelijke deel is zwaar beschadigd door grote rotsblokken die werden

meegevoerd door het overstromen van een nabijgelegen beek. Mogelijk onstonden die overstromingen na een krachtige aardbeving in de laat-Romeinse tijd (4e eeuw na Christus), die de meeste oude sites in West-Kreta verwoestte. Lissos was een onafhankelijke stad, een religieus centrum, en had in de 3e eeuw voor Christus rijke handels- en vissersvloeden. De stad werd opgericht in de klassieke periode en bloeide tot in de late oudheid. Omdat het alleen bereikbaar is over zee of via het zware Europese langeafstandspad E4 is het gebied niet veranderd door moderne ingrepen, wat ook opgravingen bemoeilijkt

In de oudheid stond Lissos bekend om zijn beroemde Tempel van Asklepios. Van over heel Kreta kwamen er mensen om genezen te worden door de lokale wateren. De tempel werd

verwoest door een grote aardbeving, maar de mozaïekvloer met dieren en geometrische patronen werd bewaard.

Boven in de stad Lissos staat de kleine kerk gewijd aan Agios Kirikos (St Kirikos), waarvan de feestdag op 15 juni is. De avond ervoor arriveren aanbidders hier langs het pad of per boot

vanuit Sougia. Zij overnachten hier, wonen de dienst bij en genieten van het festival dat volgt.

Sint Kirikos werd ter dood gebracht toen hij nog maar 3 jaar oud was door de heerser van de stad Tarsus in Klein-Azië, tijdens de vervolgingen van de Christenen onder de Romeinse

keizer Diocletianus. Het kind werd gedood omdat zijn moeder zich niet wou bekeren. Later werd ook de moeder gedood.

Lissos had, net als Sougia, een haven. Beide havens floreerden in de Hellenistische, Romeinse en Byzantijnse periodes en werden vernietigd door de Saraceense Arabieren die in grote aantallen uit Spanje aankwamen.

Lissos had zelfs zijn eigen munt. Op de Lissosmunt stond het hoofd van de godin Artemis aan de ene kant en een dolfijn op de achterkant. Tijdens zijn bloeiperiode telde Lissos zowat 30.000 inwoners.

We komen regelmatig een granaatappelboom tegen. Granaatappels groeien niet aan bomen maar aan struiken die tot 6 meter hoog kunnen worden. Granaatappels zijn oorspronkelijk

afkomstig uit Perzië en worden al eeuwenlang gekweekt rond de Middellandse Zee, het Midden-Oosten, Afganistan, India en de Kaukasus. De vrucht is heel sappig en bevat grote cellen zoals een citrusvrucht, maar in elke cel zit een pitje van ongeveer 3 mm groot. Om de pitjes zit een soort gelei, zoals om de pitjes van een tomaat.

Bovendien bevat de vrucht van de granaatappel veel vellen. Omdat de vellen niet lekker smaken, vereist het eten van de vrucht het zorgvuldig pellen van elke cel. Bij rijpe vruchten is

het vruchtvlees donkerrood. De schil is erg stevig en leerachtig. De vrucht kan wel uitgeperst worden, al gaat daarbij veel vruchtvlees verloren.

Het sap van de granaatappel vormde oorspronkelijk de basis voor grenadine. Grenadine is lange tijd de algemene benaming voor allerlei siropen geweest, zoals limonadesiroop dat nu

is. Het is tegenwoordig een soort limonadesiroop die wordt gebruikt in cocktails, zoals in tequila sunrise en wordt grenadine niet meer gemaakt van granaatappelsap, maar is het een mengsel van andere vruchten.

Granaatappels staan symbool voor vruchtbaarheid vanwege hun vele zaden, maar ook voor de dood vanwege de rode kleur van het binnenste van de vrucht. De eerste afbeeldingen van de granaatappelboom zijn gevonden op grafschilderingen van de Egyptenaren van 2500 voor

Christus. Streken die naar de granaatappel zijn genoemd zijn het Spaanse Granada en het Caraïbische eiland Grenada.

De vrucht staat dan ook in het stadswapen van Granada, maar de vrucht op de vlag van Grenada is een nootmuskaat en geen granaatappel. Ook de handgranaat is naar de

granaatappel genoemd, vooral vanwege de vorm, maar ook omdat de zaden om je heen schieten als de vrucht op de grond valt.

Kapitein Vasillis komt ons halen met zijn speedboot.

Onderweg houden we even halt in een grot. Door de kleurinval heeft het water daar een heldere blauwe kleur.

Kapitein Vasillis is de zoon van Kapitein Yiannis. De speedboot is nieuw en haalt een zeer hoge snelheid.

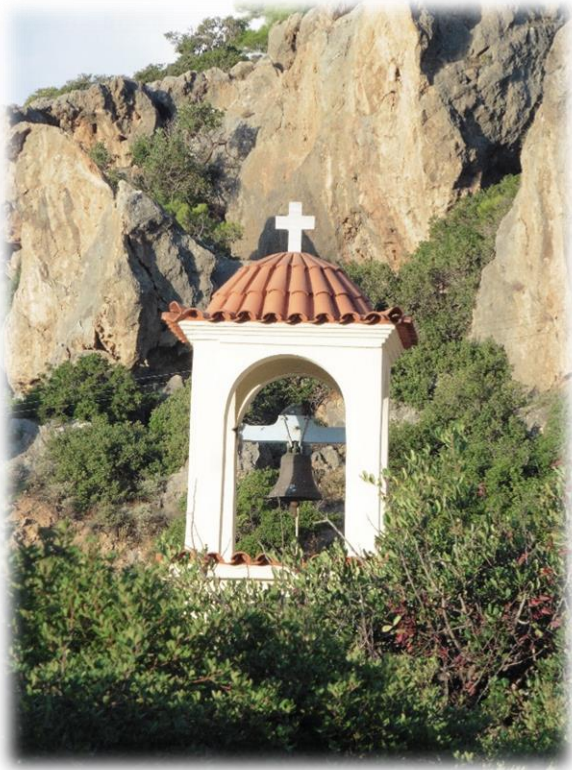
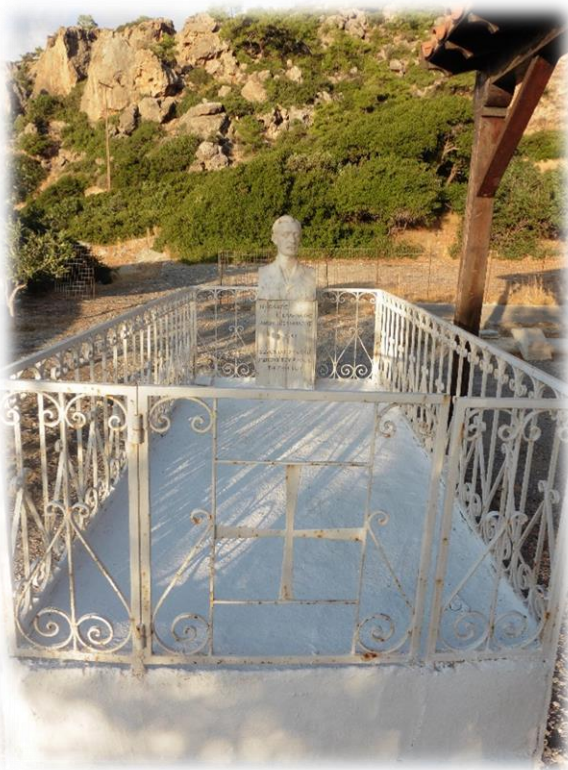
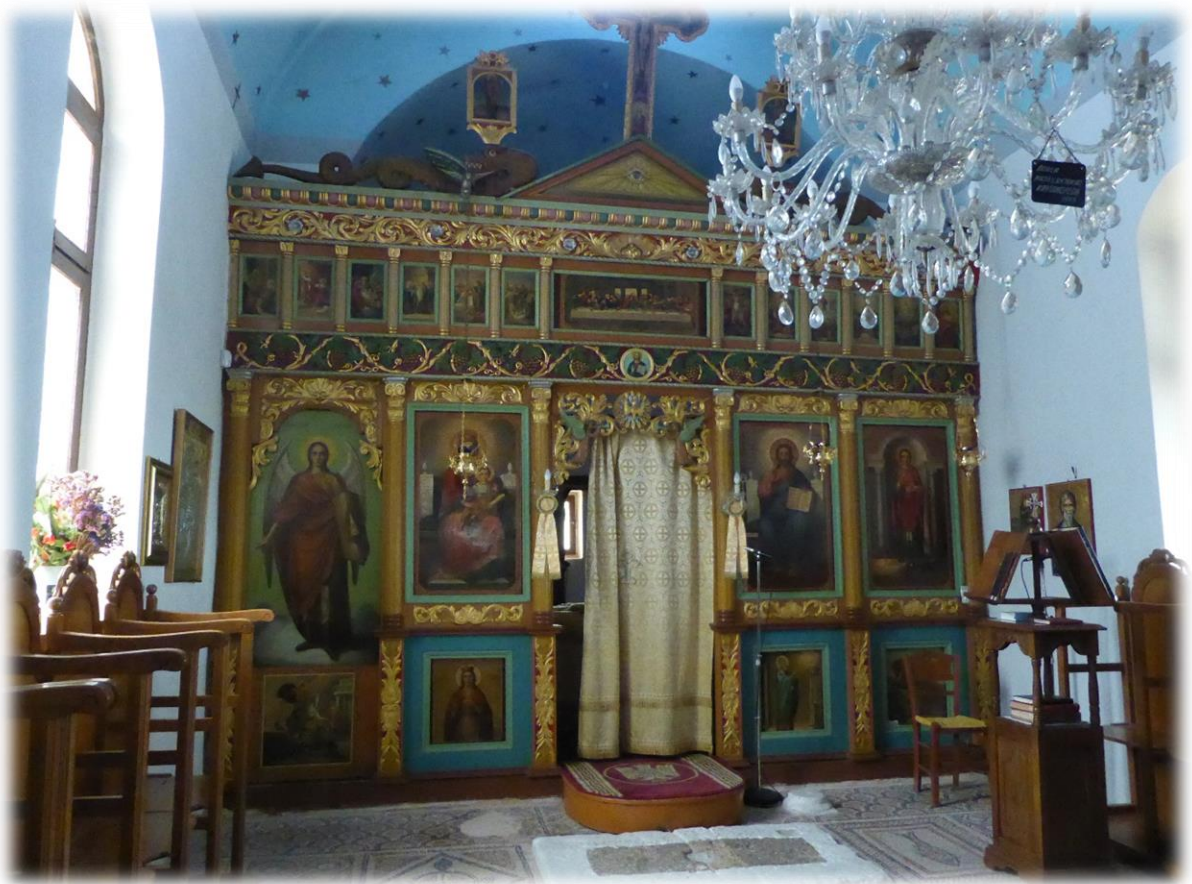

Na onze wandeling zouden we normaal gezien een bezoek brengen aan de kerk van Sougia. Evenwel is de priester niet komen opdagen. Deze kerk is steeds gesloten maar Wanda, onze

contactpersoon, regelt altijd wel een bezoekje voor onze groep. Maar dit keer is dit dus niet gelukt. De vloer in de kerk is 2000 jaar oud. De kerk zelf werd meerdere keren herbouwd en werd steeds kleiner en kleiner gemaakt. Maar de vloer is steeds gebleven. De mozaïekvloer is even oud als deze die men gevonden heeft in de oude stad Lissos, maar de vloer in Sougia is beter bewaard gebleven omdat hij steeds afgeschermd is gebleven van de weersinvloeden.

Voor de kerk van Sougia staat er een praalgraf. Het is van een piloot, die in Sougia geboren is, en die in het buitenland is gecrasht met zijn vliegtuig in de jaren 50.. Zoals op de meeste

kerkhoven in Kreta worden de overledenen hier ook bovengronds begraven omdat de ondergrond te hard is en het moeilijk is om graven te delven.

Ooit heeft een priester van deze kerk, eigenhandig, een kapelletje gemaakt voor een dame die heel veel had gedaan voor de kerk.

Zaterdag 12 oktober 2024

Voor we het vliegtuig nemen naar België bezoeken we eerst nog de stad Chania. De Mitropolis kathedraal ligt aan een plein in de drukke Halidon Street (een winkelstraat in het centrum van Chania). Dit is de belangrijkste straat van het centrum, die rechtstreeks naar de

haven loopt. De Mitropolis kerk is de zetel van de aartsbisschop. Deze kerk stamt uit het einde van de 19e eeuw en zij is gebouwd door een moslim die de Heilige Maagd Maria op deze wijze wilde bedanken voor het genezen van zijn zoon. Schuin tegenover de Mitropolis kerk vind je het Archeologische Museum van Chania.

Tijdens onze rondslenteringen in het stadje merken ik in de haven een zeeschildpad op. De Caretta - Caretta (de naam van de schildpad is inderdaad twee keer Caretta) of de "onechte karetschildpad" is een van de grootste soorten zeeschildpadden. Het is een zeer bijzonder dier

dat helaas zeldzaam is geworden. Het is een van de weinige zeeschildpadsoorten die is overgebleven en hun grootte is indrukwekkend, ze hebben een meter doorsnede. Het zijn schildpadden die ver voor de prehistorische tijd al leefden en die vooral in de Middellandse zee voorkomen.

In 1913 werd Kreta opgenomen in het koninkrijk Griekenland. In de grote Wereldoorlogen vochten de Kretenzers voor Griekenland en werden de Duitsers verdrongen van Kreta. Kreta is momenteel een van de meest welvarende delen van Griekenland, mede door het toerisme.

Een opvallend bouwwerk aan de haven van Chania is de Janitsaren moskee. Dit is het oudste nog bestaande gebouw van Kreta. De moskee stamt uit de zeventiende eeuw en herinnert hedendaagse toeristen aan het feit dat Kreta ooit bezet was door de Turken. Tegenwoordig

wordt het gebouw niet meer gebruikt als moskee. In het gebouw vinden exposities en marktjes plaats. De moskee heeft nooit een minaret gehad.

De Agios Nikolaos kerk was oorspronkelijk kloosterkerk en onderdeel van een klooster. Ze stamt uit de 13de eeuw en werd door de Turken in een moskee veranderd. Zij bouwden er ook

een minaret aan vast. In 1912 werd er nog een klokkentoren aan de andere kant van de kerk bijgebouwd en werd de moskee terug een kerk. De minaret hebben ze laten staan wat zeer uitzonderlijk is.

In de oude haven staat een Venetiaanse vuurtoren. Hij werd gebouwd tussen 1595 en 1601. Tijdens de Egyptische periode (1831 tot 1841) kreeg de toren de vorm van een minaret. De vuurtoren wordt nu niet meer gebruikt als vuurtoren. Het is nu een monument. Hij is 21 m hoog en bevindt zich op 26 m boven de zeespiegel. Het is nog één van de oudste, nog bestaande vuurtorens in Griekenland, maar ook een van de oudste nog bestaande vuurtorens

in de Middellandse Zee en zelfs in de gehele wereld. De vuurtoren van Chania wordt terecht beschouwd als een parel en blikvanger van de stad.

Een mooie ijsvogel heeft hier zijn territorium, al hebben we hem deze keer niet gespot. De ijsvogel is een opvallende verschijning door zijn afstekende blauwe en oranje kleuren, maar ook een zeer schuwe soort die zich weinig laat zien. De ijsvogel is een typische viseter en is dus sterk aan water gebonden. Zijn voorkeur gaat uit naar stromende wateren. In het grootste deel van het verspreidingsgebied is de soort algemeen, maar in sommige gebieden wordt de ijsvogel met uitsterven bedreigd.

Ik vond het zeer fijn om deze zeer toffe groep te mogen begeleiden. Ik heb er veel plezier aan beleefd.

De kleine pijntjes en ongemakjes die veroorzaakt zijn door het wandelen zullen spoedig vergeten zijn.

Graag geef ik hieronder de tekst weer die werd voorgelezen door David, uit naam van de groep.

Beste Ludwig,

Namens de hele groep wil ik je van harte bedanken voor deze geweldige reis. Jouw enthousiasme, kennis en toewijding hebben onze reis naar Kreta onvergetelijk gemaakt. Vanaf het eerste moment hebben we gemerkt hoeveel passie je hebt voor dit prachtige eiland, en dat heeft ons geïnspireerd om Kreta met nieuwe ogen te zien. Je vertelde ons niet alleen de geschiedenis en legendes van Kreta, maar je wist ook altijd de juiste plekken te vinden, of het nu een verborgen strand was, een lokaal restaurant of een charmant dorpje waar de tijd stil leek te staan. Je zorgde ervoor dat we ons geen moment zorgen hoefden te maken en we altijd konden volgen. Jouw geduld, energie en humor hebben van elke dag een plezier gemaakt. Je had altijd een antwoord op onze vragen, hoe ingewikkeld of simpel ze ook waren, en je wist ons altijd op ons gemak te stellen, ook wanneer we eens moesten haasten of wanneer dingen anders liepen dan gepland. We nemen nu afscheid van Kreta, maar herinneringen aan deze reis zullen bij ons blijven. En dat is voor een groot deel te danken aan jou, Ludwig. Je bent niet alleen een uitstekende reisleader, maar ook een fantastisch persoon die deze ervaring

zoveel rijker heeft gemaakt. We hopen dat onze wegen elkaar nog eens kruisen, en wensen je veel succes en plezier op jouw volgende reizen. Nogmaals een groot dankjewel van ons allemaal.

Hartelijke groeten van de hele groep.

Ook allen hartelijk bedankt voor het drinkgeld en vooral voor het mooie kaartje met de handtekeningen van alle deelnemers.

Ik hoop jullie allemaal terug te ontmoeten op een van mijn volgende reizen.

Andere reisverslagen van deze jongen kun je terugvinden op www.ludwigdhaese.be

Ludwig D'Haese

benaltijdweg@gmail.com

Tekst

Ludwig D'Haese

Foto's :

Ludwig D'Haese en andere groepsleden